

Ensio Kurkisuo

Suojelijat

Sirkustenkaupunki

Suojelijat

Sirkustenkaupunki

Pykäläiselle

Ensio Kurkisuo

SUOJELIJAT

Sirkustenkaupunki

Romaani

© 2023 Ensio Kurkisuo

Kannen suunnittelu: Sirpa
Sisuksen taitto: Sirpa

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-33-9597-8

Kiitos Sirpalle kaikesta tuesta

Prologi

Vuosisatojen saatossa sen oli moni löytänyt ja sen löydettyään muistanut osia joskus kuullusta tarinasta, tarunomaisesta hevosesta ja liittänyt itsensä siihen tarinaan, uskoen tai luullen tulleensa valituksi johonkin suurempaan, hänelle itselleen varattuun. Yhteisönsä silmissä löytäjästä oli saattanut tulla merkittävä henkilö.

Näin oli käynyt Bilolle, Keto Radshakanin aikamiespojalle, nöyrän vakavamieliselle lammaspaimenelle, joka ennen myöhemmällä iällä tapahtunutta järjenvallon täydellistä sekoamista, oli ehtinyt kavioluuta katsoen lukea onnettomat madonluvut ihmisen suvulle, niin menneille kuin myöskin tuleville. Shamaani Bilo Radshakan oli jättänyt ihmiset ja lampaat ja paennut Radshakan vuorille luoliin, jossa myöhemmän aikansa vietti puolihöperönä pyhimyksenä, elättäen itsensä sillä, mikä hänelle tuotiin

vastapalvelukseksi, ei niinkään tulevista ennustuksista, vaan siitä, mitä hänelle oli selvinnyt tietoa menneisyydestä, eikä se suinkaan ollut aivan vähäistä. Toden totta, ei käynyt kenenkään kieltäminen, että Bilo Radshakan oli nähnyt kaikenlaista niin menneestä kuin tulevasta ja kaikki lasisesta kavioluusta. Hänen shamaaniutensa oli alkanut jo kohta hänen löydettyään kavioluun ja tehtyään ensimmäisen ennustuksensa.

Siihen aikaan Liebirgin keidaskaupunki oli pelkkää hiekkaa. Jossakin törrötti vanhan muurin jäänteitä ja hiekkakummut antoivat niin ikään viitteitä asumuksien paikoista. Muutama vino, puoliksi sortunut minareetti kertoi menneestä asutuksesta, ehkä loiston päivistä. Liebirgin vanha kaivo oli hävinnyt niin ikään olemattomiin, mutta tarinat tiesivät kertoa sen olleen mittaamattoman syvän.

Bilo Radshakan oli nähnyt Liebirgin vanhan väen ylösnousemuksen ja veden yltäkylläisen paluun, ja vaikka hänen ennustuksensa ei kaikilta osin ollutkaan sanasta saanaan täydellinen, olihan oletettu, että Liebirgin kadotettu kansa palaisi elävänä tai vähintään aaveitten omaisina, mutta ihmisen muotoisina niinkuin aaveet yleensä, ei se, että väen paluu pelkkinä luina ja pääkalloina valtavassa ryöpsähdyksessä, joka oli tapahtunut kaivon suuressa oksennuksessa, niinkuin siitä myöhemmin sanottiin, saanut ketään epäilykiin, ettei ennustuksessa juuri ollut kysymys tästä nimenomaisesta väen paluusta.

Historian saatossa timantinkovalla kavioluulla oli vääjäämätön taipumus päätyä mahtavien merkkihenkilöitten

silmiteltäväksi. Kavion palaa oli pyöritelty käsissään Rooman Paavi ja uuden kirkon pottupäinen Mandraatti ja hänen kauttaan itse livana. Vallasväessä se herätti uteliaisuutta, ja neuvostot kokoontuivat tuimiin väittelyihin. Lasikavio herätti lähes poikkeuksetta suurta ihastusta, mutta myös pelkoa. Vatikaanin kellareissa, huoneessa, mikä varattu oli rikinkatkuisille esineille, joitten tavalla tai tosella tiedettiin palvelleen sielunvihollisen tarkoituksperiä ja olivat konkreettisia todisteita Saatanan olemassaolosta maanpäällä, oli yhtenä monista unohdettu puolikuunmuotoinen lasikavio. Likimain puoli vuosituhatta sen ilmestymisen jälkeen siihen kiinnitti sattumoisin huomioon Kardinaali Sielkovits, hevostmies henkeen ja vereen. Sielkovitsin mielikuvitus lähti oitis hurjaan laukkaan. Kenenkään tietämättä hän palasi aina uudestaan rikinkatkuiselle kaapille ja käänteli kavioluuta hevostmiehen asiantuntemuksella, kunnes lopulta sujautti sen kaapunsa kätköihin.

Eikä kukaan sen löytänyt sanonut, ettei sitä ollut enää, sillä joka niin lujaa on, ei lakkaa olemasta, sillä se on ikuisiksi tehty, aivan kuin ovat ikuisia turhat kuvitelmat vapaudesta ja ikuisesta elämästä. Muuan hourupää uskoi sen pudonneen paratiisista pilvien tuoltapuolen ja levitti vähäisen valtansa turvin menestyksen kanssa näkemystään, että se oli kuulunut viimeisen suuren profeetan hevoselle, joka oli sillä ratsastanut taivasten paratiiseihin. Näin kavioluusta tuli myös pyhä esine, joka laitettiin pyhään paikkaan ja pyhiinvaeltajat repivät vaatteistaan vä-

rikkäitä viirejä tiilillä holvattuun kammioon, minne vuosisatojen muu pyhä roina oli kasaantunut, niin ettei siitä selvää saanut pirukaan.

Suurvisiiri kehotti väkeä idässä pitämään silmänsä auki ja korvansa kuulolla sekä olemaan kaikella tapaa varuillaan. Puolasta saakka, niin hän oli tietoa saanut, oli lähetetty asiantuntevaa väkeä etsimään kovan kavioluun omaavaa hevosrotua Idän ihmeellisiltä mailta. Ferganan lapsenkasvoinen, kalpea Emiiri julisti tarunhohtoisen elikon, jonka uskottiin myös valkean olevan, oitis rauhoitetuksi ja määräsi alamaisten, raakuuksiin tottuneen väkensä suorittamaan perinpohjaista tutkimusta Kaanikunnan hevosten kaviosta.

Ja kaikki ne, joilla hevonen oli ollut, kuten myöskin ne, joitten isillä ja esi-isillä oli tekemistä hevosten kanssa ollut, alkoivat kyräillä toistensa elikoita ja outojen kulki-joitten elikoita sillä silmällä, mutta pitivät suunsa kiinni, sillä salaisuuksien sanominen isommasa joukossa ja tuntemattomien kesken, oli merkki mielen velttoudesta ja houkkamaisuudesta, mikä ei ennustanut hyvää tulevista päivistä. Hevosta oli noihin päiviin katsottu ensin suusta, nyt sitä katsottiin ensin kaviosta, vaikkakin niin, ettei muka huomattaisi. Jos vähänkään siltä näytti, sitä kokeiltiin häpeilemättä teräksellä ja silloin sen havaitsivat molemmat, että he ymmärsivät, eikä siihen tarvinnut sanoa mitään. Hevoskansan ylle oli kuin varkain hivuttautunut pahaenteinen pilvi, täynnä tuntematonta menneisyyttä ja ennusteita uudesta arvaamattomasta vallasta ja vallan

pitäjästä, jonka madonlukujen alle olivat jo osittain jääneet omat, ennen niin oivalliset ratsut, jalostetut niin kuin myös jalostamattomat. Ferganan suurenmoisissa hevoslaumoissa oli aistittavissa ennennäkemätöntä levottomuutta.

Valtakuntien lähettiläät, niin idästä kuin lännestä ja livaan mailta, kierosti viriteltyjen lupalappujensa suojissa keplottelivat henkensä kaupalla levottomissa kaanikunnissa, joissa koskaan ennen ei ollut niin paljon ollut epäluuloista pelkoa ja vihamielisyyttä ulkoa saapuneita kohtaan. Onneton se, joka oli ratsastanut rinta rottingilla valkealla oriillaan keskelle mielivaltaisuuden väritämää kaviotullia. Kamelien hinta kipusi pilviin ja moni viisas, asioista oikein ennustanut, teki omaisuusia vaihtamalla kelpo kulkupelinsä kameleihin.

Kun kasakkapäällikkö leikkasi nahkaisen ketjun ja vei talismaanina riippuneen lasisen kavioluun, mustalainen valitti sisäänpäin piestyn koiran tavoin. Oli kuin menetetystä korussa olisi ollut se kaikki, mikä oli ollut vapaus, Taivaskaravaani Liebirgin keidaskaupungin pohjoispuolella. Kaanin väki vaihtoi vangitun karavaanin väen keltvottomiin, loppuunsa ajettuihin hevosenluuskiin. Tosin remuavassa kaupankäynnissä saatettiin käyttää myös jonkin verran kehnoa hopeaa.

Minut tunnetaan Molokina. En tiedä, mistä olen sen nimen saanut, mutta tuskin sillä on merkitystä tai väliä, en siis tiedä, kuka sen minulle antoi. Luulen sen olleen se lehmänsilmäinen läkkiseppä, Kattilanpaikkaaja, jonka jäljessä kuljeskelin ensimmäiset vuoteni.

Pitkien ja ikävien iltojen viihdykkeeksi ja saadakseen itselleen siunaaman rauhaa, hän tahtoi vakuutella minua paremmasta tulevaisuudesta, sillä mustalaiskeisari Dobrinin taivaskaravaani, niin hän vakuutteli ja sai minut myös uskomaan, olisi jo lähellä ja tavoittaisi taipaleeni kenties jo aivan lähipäivinä.

Silloin, kun emme olleet kiertelemässä kaupungin parempiosaisten takapihoilla norkoilemassa palvelusväkeä tarjotaksemme omia palveluksiamme tai olleet jossain muualla, hän sai takomispaikan laitimmaisen kuparisepän kojun vierestä, siitä mistä alkoi pitkä vihannesten ja heidelmien sekä leipien ja kaiken muun syötävän kaupustelijoitten kauppapaikat, vanhempien matamien tiskit. Ylpeä vähäpuheinen kupariseppä, Aslakap, ei liene arvostanut häntä kovinkaan korkealle, sillä se, minkä hän antoi

taottavaksemme, oli vähempiarvoista ja maksoi joskus muutaman kurmukin, johon oli tyytyminen, sillä se oli kelpo paikka, missä ihmiset näkivät ja kuulivat, eikä semmoinen ole pikkujuttu.

Aina silloin, kun hän näki tilanteen itselleen edulliseksi, hän otti esille suuren lautasen ja kopisteli samaa turhanpäiväistä paikkaa tärkeänä ja osaavan näköisenä aivan kuin olisi ollut todellisessa tarkkuutta vaativassa työntouhussa. Samoin hän ylen mieluusti tarttui lautaseen ja esitteli sitä silloin, kun paikalle tuli virnuilevia kyselijöitä tietynlaisten kysymystensä kanssa..

Hän kertoi paukuttaessaan kumisevaa peltiä, jossa minikäänlaista jälkeä ei syntynyt, mutta ääntä sitä enemmän, että sen oli häneltä tilannut itse Kalifi lempivaimonsa alapään pesuvadiksi. Myöhemmin, kun tämän muistan, ymmärrän hänen sillä tavoin osoittaneen melkoista piittaamattomuutta, mitä tuli niin hänen itsensä henkiseen kuin myös ruumiilliseen hyvinvointiin. Hän vakuutti kuulijoilleen, että Kalfin lähettiläs juuri vast’ikään oli käynyt tekemässä viimeiset mittaukset ja todennut sen ja hänen selittelyistään oli ollut helppo vetää johtopäätös, että lempivaimon paikat olivat enstisestään kasvaneet sen verran, että hän oli joutunut varsin hankalaan välikäteen ja aikaa vievään lautasen suurentamiseen, mikä taas tarkoitti kaiken kattavaa pellinohennusta, joka taas oli jo äärirajoilleen vietyä. Ohuimmassa kohden, niin hän sen valituksen keralla esitteli, saattoi jo havaita auringon paistavan sen läpi. Mitä taas tuli ko-

reisiin kuviointeihin, niitten tuli pysyä alkuperäisen suunnitelman kaltaisina. Lisäksi hän jaksoi muistuttaa kuulijoilleen, että vati oli vaatinut vuosikausien jatkuvan suurennuksen ja ilmeisesti joutuisi tekemään niin vastakin, sillä jos tuo paikka, jonka puhtaanapitoa silmäläpitäen oli vati alun alkaen suunniteltu ja tilattu, oli jo noin runsas kuin lautasen koosta saattoi päätellä, sillä luuli olevan vahvan taipumuksen suurentua edelleen, ja jos Kalifi suuressa arvovallassaan oli sellaiseen kokoon niin mielistynyt, että piti häntä lempivaimonaan, oli vähintään todennäköistä, että lisäkasvu olisi jopa toivottavaa.

Hän sai ihmiset kuuntelemaan itseään huvittuneina ja usein juuri tuon tarinan tähden meidät haettiin kaupungin toiselle puolen johonkin hienompaan talouteen, jossa saimme paikattavaksemme kattoiloita ja teroitettavaksemme röykkiöittäin keittiön työkaluja. Hän sai kertoa saman tarinan hienoston rouvasväelle ja naapurustolle ja me onnistuimme saamaan yhdessä päivässä tukuttain leimattuja kurmukkeja.

Taivallukseni maan päällä oli alkanut, vai pitäisikö sanoa jatkunut, varsin pyhissä merkeissä. Kaiketi pyhiinvaeltajat matkallaan itään tai länteen, mistä minä sen tiedän, olivat jättäneet minut pyhien jäännösten joukkoon jonkun ammoiden kuolleen ja pyhitetyn tiilellä holvattuun hautakammioon, mikä ylen runsain ja värikkäin

viirein oli merkitty ja jossa armottomalla kiljunnalla olin tuonut kävijöitten tietoon nisien ikävän.

Joskus ohittaessani iäkkäitten matamien kauppapöydät kieroine aikeineni, luulen muistavani sen naisen tuoksun. Vanhan mummon, pelastajani, tai jotain hänestä. Suonien uurtaman käden, varovaisen hyväksyvän kosketuksen, hänen omalaatuisen tuoksunsa juuri sen, joka kulkee ikäistensä matkassa. Vanhan pergamentin, kirjoitetun ja unohdetun viisauden sisältämän paperikäärön, jota ei enää kukaan lue ja jonka tieto on vanhentunutta, tai jolla ei enää tänäpäivänä merkitystä ole. En muista hänen kasvojaan, enkä hänen ääntään muista, mutta niin kummallista kuin se on, luulen muistavani hänen itkunsa ja naurunsa ja mikä vielä kummallisempaa, niin muistan ne päällekkäisinä. Ensiksi vaikerruksen, syvän toivottoman itkun ja sen jälkeen hillittömän hihittelyn ja naurun purskahdukset. Aivan ajattoman ilon ja vielä luulen muistavani sen tapahtuneen aina samoihin aikoihin aamuyöllä, silloin kun kukot aloittelivat kiekumistaan. Jollakinlailla siihen liittyväksi muistan lehmänsilmän ärtyneen äänen, pahan-suopaisen murahtelun ja kiukunpurkauksia, jostain läheltä samasta huoneesta.

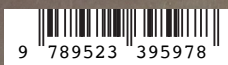
Siitä kuinka hän meidät jätti, ei minulla ole selvää muistikuvaa, mutta muistan aavikon laidan, jossa usein kuljimme. Samassa paikassa hän pysähtyi ja repäisi suikaleen vaatteensa helmasta merkiksi vinoon seipääseen, mikä merkinä tökötti vaeltavan hiekan nielemällä vähäisellä kummulla.

Minä vainosin häntä vaikenavana kysymyksenä, kyräilin parhaani mukaan ja kiukuttelin pienimmistäkin asioista, jotka eivät mieleisiäni mukamas olleet. Minusta tuli kelvoton seuralainen ja sen täytyi olla painostavaa, sillä näin hänen puhaltelevan raskaita huokauksia, etenkin silloin, kun sai nyrkkiinsä pilaantuneen hedelmän, jonka olin hänelle tarkoituksella valinnut. Tein kaiken mahdollisen saadakseni hänen päivänsä kurjia. Olin pelkkää kiveä.

Öisin laukkasi mielikuvitukseni ja uneni olivat levottomia ja outoja. En juurikan nukkunut ja sen minkä nukuin, nukuin kuin etsien jotain kadottamaani aavikon murelikosta vainua hakien, niinkuin koira. Silmissäni vilisi ihmisten, kuormakamelioiden ja ratsujen jättämiä jälkiä. Saatoin juoksennella syvään uurtuneilla vankkurin pyörien jättämällä nauhoilla, pitkiä ikävystyttäviä taipaleita osaamatta hypätä sivuun.

Joskus tunnistin pakoon pyrkivän valkean kekon, joskus vähäisen torakan, minkä kinttujen vikkelyyttä ihmettelin, sillä se pysyi edelläni, vaikka kuljin toki myös itse melkoisella kiireellä. Maata ikäänkuin vedettiin altani. Kun heräsin tämänkaltaisesta horteesta ja näin yläpuolellani tähtien valtavan paljouden, tunsin ensimmäiseksi aivan suurta huojennusta. Ne olivat niinkuin lähellä olisivat olleet, kosketeltavinani ja niinkuin jokainen niistä olisi sykähdellyt lämpimästi vain minulle.

Lähde muinaisen Silkkitian
varrelle, missä pikkumies,
Molokiksi sanottu, viereksi
elämänsä ensimmäisen
vuosikymmenen, pyhimysten ja
pirujen, pyhiinvaeltajien ja alati
ahneitten kauppiaitten joukossa,
leimattujen ja leimaamattomien
kurmukkien kaudella, mikä
tuottoisaa aikaa oli kaikenlaisen
suojelun tarjoajille.

9 789523 395978